

מסכת גיטין - פרק שני

הרב צבי סבלפסקי שליט"א

שמות האיש והאשה בגט 251. גיטין יט: "הוא גברא דעל לבי כנישתא" עד כ. "אמר רב חסדא גט שכתבו"

ההוא גברא דעל לבי כנישתא, שקל ספר תורה יהיב לה לדביתהו, ואמר לה הא גיטך; אמר רב יוסף: למאי ליחוש לה? אי משום מי מילין - אין מי מילין על גבי מי מילין אי משום כריתות דאית בה - הא בעינא אוכתב לה לשמה, וליכא; וכי תימא, ליחוש דילמא אקדים ויהב ליה זוזא לספרא מעיקרא, הא בעינן שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה, וליכא. ורב יוסף מאי קמ"ל? שאין מי מילין על גבי מי מילין

2. תוספות גיטין כ. ד"ה הא

הא בעינן שמו ושמה - אע"ג דמתני' דפרק הזורק (לקמן דף פ.) דשינה שמו ושמה מוקמינן לה דהאי הולד ממזר כרבי מאיר משמע דלרבנן לא הוי בשינה שמו אלא פסולא דרבנן ומדנקט שינה ולא נקט לא כתבו כלל משמע דבלא כתבו כלל כשר אפי' מדרבנן הא ליתא דעל כרחך לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"ת דהא בעינן שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו ובלא כתבו כלל אין מוכיח אלא אומר ר"י דלא מיירי בשינה שמו ממש דא"כ הוה ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרבי מאיר דמתני' ר' מאיר כדאמרי' התם דהוי רבותא טפי אלא שינה שמו היינו שכתב שם דגליל ביהודה והשתא קאמר הכא שפיר הא בעינן שמו ושמה וליכא [וכ"ש] דבלא כתבו כלל הוא דפסול.

3. רמב"ן גיטין כ. ד"ה הא בעינא

הא בעינא שמו ושמה שם עירו ושם עירה. פי' נ"ל משום דכתיב ספר כריתות והיינו ספירת דברים של כריתות, ואי אפשר לספר כריתות שבינו לבינה אלא א"כ כתב שמו ושמה, ושם עירו ושם עירה לאו דוקא, דדיעבד אע"פ שאין שם מקום מגורשת, [ואפי' תימא] גט פסול הוא מדרבנן מ"מ מגורשת ואינה מגורשת הויא ורב יוסף לא חשש לה כלל, ובתוספות מוקי לה כר' מאיר דאמר עידי חתימה כרתי ואי אפשר אלא א"כ מוכיח מתוכו מי מגרש ומי מתגרשת, ואינו נכון, וי"א שמו ושמה עירו ועירה מדרבנן צריכי ואעפ"כ אם לא כתב אין חוששין לריח הגט כלל, דכל דמגרש אדעתא דרבנן מגרש ושוייה רבנן לגיטא חספא בעלמא, ולא דיקא, ועוד דא"כ היכי אמרינן מאי קמ"ל טובא קמ"ל, ויש לפרש דה"ק כיון דבעינן שמו ושמה שם עירו ועירה ואם לאו אינה מגורשת לגמרי, אין חוששין שמא הקדים דינר לסופר שאין מעשיו מועילין, ולא דיקא משום דבלאו הכי ליכא למיחש, אלא משום דאמר הא גיטך אמרי' שמא לקלקולה בב"ד ולצעורה נתכוין.

4. אור זרוע שאלות ותשובות סימן תשמה (בסוף התשובה) "וכן כתב מורי רבינו שמחה" עד "וכן האמת בעיני"

רבינו שמחה ופסק בפירוש שאם לא הזכיר שם האיש ושם האשה פסול ומי' דלא דמי למגילת סוטה שא"צ להזכיר שמה משום דסתמא כשר היכא דאיכתיב לשם אלות ולא אינתקא לשם אשה אחרת דהיינו שינה שמה שלא כתב לשמה כמו זבחים שנובתו שלא לשמן פסולין אבל סתמן כשר אבל גט סתמא פסול כך פי' בסדר עולם. שלו הרי פי' דמשום דסתמא פסול בעינן שמו ושמה הא לא כתב שמו ושמה פסול מדאורייתא וכן האמת בעיני ואתה אדני

5. גיטין כד: "כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה קטנה הוא דלא" עד "אמר רב כולן"

כתב לגרש את הגדולה - לא יגרש בו את הקטנה. קטנה הוא דלא מצי מגרש ביה, הא גדולה מצי מגרש ביה, אמר רבא: זאת אומרת, שני יוסף בן שמעון הדרין בעיר אחת - מוציאין שטר חוב על אחרים. א"ל אביי: אלא מעתה, רישא דקתני: שמי כשמך - פסול לגרש בו, שני הוא דלא מצי מגרש ביה, הא ראשון מצי מגרש ביה, והא אמרינן: ולא אחר יכול להוציא עליהן שטר חוב! אלא מאי אית לך למימר? בעדי מסירה, ור' אלעזר היא, הכא נמי בעדי מסירה ור' אלעזר היא

6. מרדכי גיטין סימן שנ"ד

[רמז שנד] [דף כד ע"א] כל הגט כתב רבינו יואל הלוי אי לאו דמסתפינא מחבריא ה"א אפי' לא הזכיר שם האיש ואשה בגט כשר רק שיהא כתוב כהלכתו (*ואפילו) לר"א דאמר עידי מסירה כרתי וקי"ל כוותיה דכיון דקיימי עדים קמן ואמרי נמסר הגט לזו שהגט בידה מיד בעלה מה לנו להזכיר שמותן וראיה דא"פ כל הגט [*דף כד] כתב לגרש הגדולה לא יגרש הקטנה וקאמר בגמ' קטנה הוא דלא מצי מגרש הא גדולה מצי מגרש ומוקי לה כר"א דאמר עדי מסירה כרתי והוא שיש עדי מסירה שנמסר לגדולה ואע"ג דשמותיהן שוין אין לחוש שמא מן הקטנה נפל הגט ומצאתו הגדולה והא הכא מה שהוזכר בגט שם הגדולה אינו מועיל והוי כמו שלא כתב שום שם של אחת מהם דכיון דידעי דלגדולה נמסר הוי כשר ה"נ ל"ש. ותו דא"פ בתרא כתב חניכתו וחניכתה כשר. ומפרשים רבוותא אע"פ שלא הוזכרו שמותיהם כ"א ראש המשפחה של שניהם ובעל כרחנו אית לן לאוקומי בעידי מסירה דאל"כ מה אנו יודעים אי זו מן המשפחה גירש הואיל ולא הזכיר שמותם. ומיהו צריך לכתחלה לכתוב שמותם כדתנן בפ' כל הגט הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה והזמן ומוקמינן לה בגמ' כר"א והתם מיירי לכתחלה דבדיעבד כשר בלא זמן כדאמרי' פ"ש גזייה לזמן ויהביה ניהלה